



## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

*Cengiz Çiçek*

**Cengiz ÇİÇEK**  
İstanbul Milletvekili

1990'lı yıllarda gözetiminde zorla kaybetmeler, Türkiye'nin hâlâ yüzleşmediği devlet şiddetinin en ağır biçimlerinden biridir. Bu dosyalar on yıllar boyunca etkili biçimde soruşturulmamış, failer ve sorumluluk zincirleri açığa çıkarılmamıştır. Bugün ise aynı dosyalar, geçen süre gerekçe gösterilerek kapatılmaktadır. Böylece geçmişin cezasızlığı, bugünün hukuki kararlarıyla kalıcı hale getirilmektedir.

Rıdvan Karakoç dosyası bu sürekliliğin açık bir örneğidir. Kürt siyasi ve kültürel kurumlarında çalışan Karakoç'tan 15 Şubat 1995'ten sonra haber alınamamıştır. Bedeni 2 Mart 1995'te Beykoz Bozhane Köyü yakınında bulunmuştur. Otopsi raporunda el bileklerinde bağ izleri, ayak tabanlarında ve vücudunda ekimoz ve sıyrıklar tespit edilmiş, ölüm nedeni bağla boğmaya bağlı mekanik asfiksi olarak belirlenmiştir.

Karakoç defalarca gözetimine alınmış, parmak izleri emniyet kayıtlarında bulunan ve hakkında gıyabi tutuklama kararı olan biriydi. Buna rağmen "tanınmayan kişi" olarak Altınşehir Kimsesizler Mezarlığı'na gömülmüştür. Kimliği ancak, aynı dönemde gözetiminde kaybedilen Hasan Ocak'ı arayan ailesinin Adli Tıp Kurumu'ndaki fotoğraflarda onu tanımasıyla ortaya çıkmıştır.

Sonraki 31 yıl boyunca emanetteki giysiler üzerinde kriminal inceleme ve DNA tespiti yapılmamış, ailenin gösterdiği tanık ve deliller araştırılmamış, dosya büyük ölçüde "daimî arama1 yazışmalarıyla bekletilmiştir. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ise 2026/156860 soruşturma ve 2026/95214 karar sayılı kararla, geçen süreyi ve delillerin toplanamamış olmasını gerekçe göstererek kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Karara yapılan itiraz, Karakoç ailesi, İnsan Hakları Derneği ve Cumartesi Anneleri/İnsanları tarafından 18 Eylül 2026'da Anadolu Adliyesi önünde kamuoyuna duyurulmuştur.

Zorla kaybetmelerin yaygın veya sistematik bir uygulamanın parçası olarak gerçekleştirilmesi, uluslararası hukukta insanlığa karşı suç niteliğindedir. İnsanlığa karşı

suçlarda zamanaşımı uygulanamaz. Açıkça işkence sonucu gerçekleşen bir ölümün üzeri, yıllarca etkili bir soruşturma yürütülmedikten sonra zamanaşımı gerekçesiyle örtülemez.

Delilleri toplamayan devlet, bugün delil yetersizliğini; dosyayı yıllarca bekleten devlet, bugün zamanaşımını gerekçe göstermektedir. Devletin soruşturmadığı yıllar, ailelerin karşısına zamanaşımı olarak çıkarılamaz. Cezasızlığın ürettiği zaman, cezasızlığın gerekçesi olamaz.

**Bu bağlamda;**

1. Rıdvan Karakoç'un parmak izleri emniyet kayıtlarında bulunmasına ve hakkında gıyabi tutuklama kararı olmasına rağmen "tanınmayan kişi" olarak kayda geçirilmesi ve kimsesizler mezarlığına defnedilmesi sürecinde görev alan kamu görevlilerinin sorumluluğu bugüne kadar araştırılmış mıdır?
2. Karakoç'un bedeni bulunduğu emanete alınan giysiler 31 yıl boyunca neden kriminal incelemeye ve DNA analizine gönderilmemiştir? Bu delillerin incelenmesini sağlamayan makamlar hangileridir?
3. Ailenin ve vekillerinin gösterdiği tanık ve delillerden hangileri soruşturulmuş, hangileri hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır? Bu deliller araştırılmadan dosyanın kapatılmasının gerekçesi nedir?
4. Karakoç'un kaybedildiği dönemde görevli emniyet ve jandarma birimlerinin gözaltı kayıtları, personel listeleri ve operasyon belgeleri soruşturma kapsamında incelenmiş midir?
5. "Üzerinden ne kadar zaman geçerse geçsin suçlunun cezasız kalmayacağını" açıklayan Bakanlığınız, 31 yıl boyunca etkili biçimde soruşturulmayan Rıdvan Karakoç dosyasının zamanaşımı gerekçesiyle kapatılmasını nasıl açıklamaktadır?
6. Devletin soruşturmadığı yılların zamanaşımına dönüşmesini önlemek için zorla kaybetmeyi müstakil bir suç olarak düzenleyecek bir hazırlığınız var mıdır? Türkiye, BM Zorla Kaybetmelere Karşı Sözleşme'ye neden hâlâ taraf değildir?
7. Rıdvan Karakoç'un gözaltında kaybedilmesi, 1990'lı yıllardaki diğer zorla kaybetmelerle birlikte yaygın veya sistematik bir uygulamanın parçası ve bu kapsamda insanlığa karşı suç olup olmadığı yönünden araştırılmış mıdır?

8. Rıdvan Karakoç'un kaybedilmesini ve ölümünü aydınlatabilecek 1990'lara ait emniyet, jandarma ve istihbarat arşivleri, kayıp yakınlarına, insan hakları örgütlerine ve kamuoyuna açılacak mıdır?